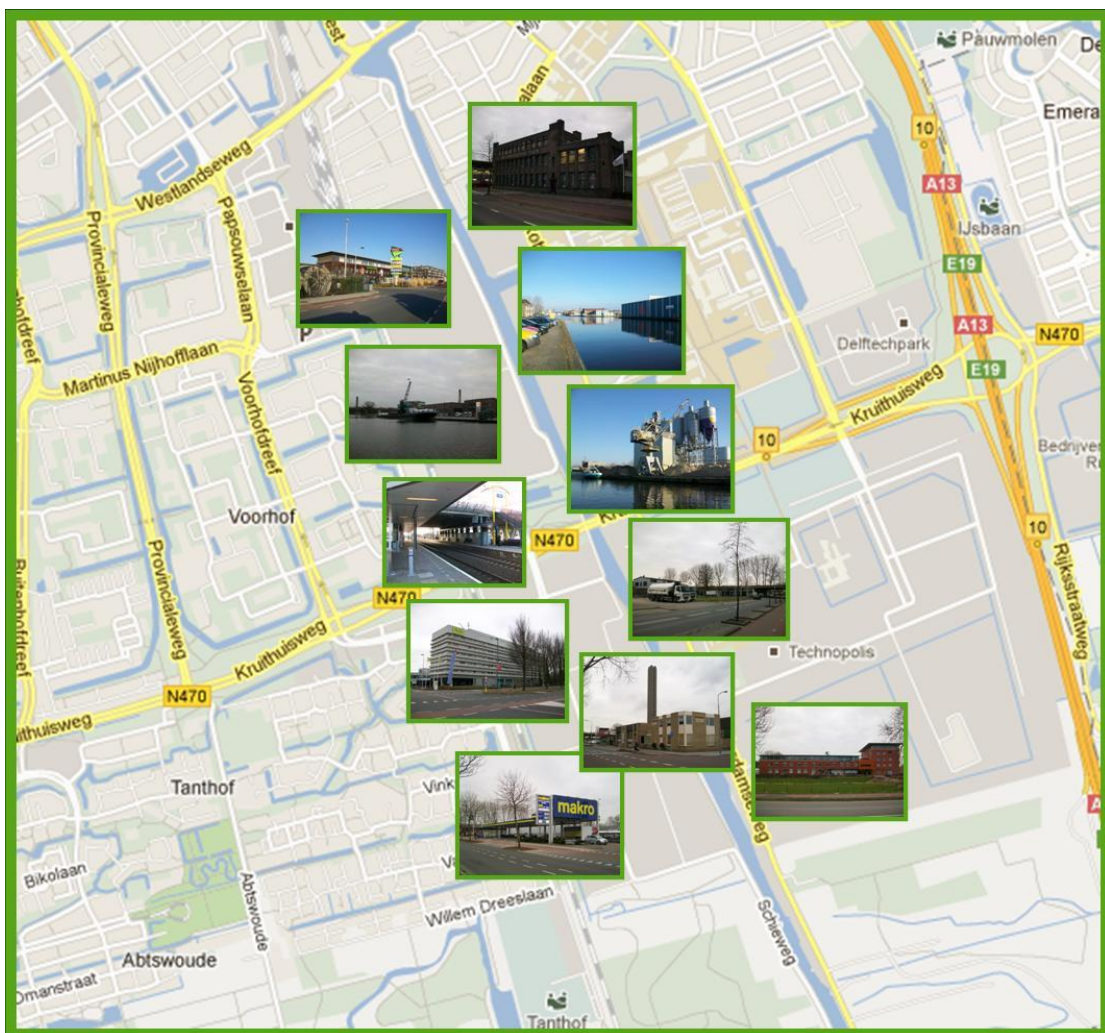

Actieprogramma voor bedrijventerrein Schieoevers

Eindrapport, 10 december 2014

Roots Beleidsadvies

In opdracht van Bedrijven Kring Schieoevers (BKS)

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting	4
1. Aanleiding en doelstelling	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doelstelling	5
2. Actieprogramma bedrijventerrein Schieoevers	6
2.1 Proces van de actualisatie	6
2.2 Prioriteitstelling in het nieuwe actieprogramma	6
2.3 Uitwerking van de acties	8
2.3.1 Leegstand bestrijden	9
2.3.2 Busvervoer naar Schieoevers-Noord en -Zuid realiseren	10
2.3.3 Jaarlijkse open bedrijvendag organiseren	11
2.3.4 Collectieve inkoop van producten en diensten	12
2.3.5 Lobby voor investeringen in infrastructuur	13
3. Organisatie en financiering	14
3.1 Organisatie van het actieprogramma	14
3.2 Financiering van het actieprogramma	14
4. Slotbeschouwing	15
Bijlagen	16
A. Acties die aan de ondernemers zijn voorgelegd, per thema	16
B. Operationele basis voor de uitvoering van het actieprogramma	19
Colofon	22

Voorwoord

Bedrijventerrein Schieoevers is met een bruto oppervlakte van ruim 100 hectare het grootste bedrijventerrein in Delft. Het bedrijventerrein maakt onderdeel uit van de Technologische Innovatie Campus Delft (TIC-Delft) dat van Delft de beste vestigingsplaats voor hightechbedrijven wil maken.

In de afgelopen jaren zijn door de Bedrijven Kring Schieoevers (BKS) diverse acties uit het door Roots Beleidsadvies opgestelde 'Actieprogramma voor bedrijventerrein Schieoevers' met succes uitgevoerd om de economische ontwikkeling van het bedrijventerrein te ondersteunen. Inmiddels is bekend geworden dat een belangrijke financieringsbron voor de uitvoering van het programma, het Ondernemersfonds Delft, ook in de komende jaren blijft bestaan. Dit was voor de BKS aanleiding om het actieprogramma te laten actualiseren.

In het onderhavige rapport vindt u de resultaten van deze actualisatie. Wij hebben met veel plezier aan deze actualisatie gewerkt en zijn het bestuur van de BKS erkentelijk voor de gemaakte opmerkingen naar aanleiding van tussentijdse resultaten en notities. Ook danken wij de ondernemers van het terrein voor hun belangrijke bijdrage aan het rapport door hun deelname aan de enquête. Uiteraard is Roots Beleidsadvies eindverantwoordelijk voor de inhoud van deze rapportage.

December 2014
Roots Beleidsadvies

Samenvatting

Aanleiding

In 2011 hebben de Bedrijven Kring Schieoevers (BKS) en de toenmalige Kamer van Koophandel Delft aan Roots Beleidsadvies gevraagd een actieprogramma voor bedrijventerrein Schieoevers op te stellen. Dit actieprogramma moest structuur aanbrengen in de vele plannen die toen waren gemaakt en een opmaat zijn voor de uitvoering van concrete projecten om de economische ontwikkeling van het gebied te stimuleren.

De afgelopen jaren zijn diverse acties uit het programma met succes uitgevoerd. De BKS heeft daarom besloten om in de komende jaren verder te gaan met de uitvoering van het programma. Daarvoor diende het actieprogramma wel te worden geactualiseerd. De resultaten van de door Roots Beleidsadvies uitgevoerde actualisatie worden in het onderhavige rapport beschreven.

Doelstelling

Met de uitvoering van het actieprogramma wordt gewerkt aan:

1. Het *beperken van leegstand*. Concreet gaat het om het terugbrengen van het aanbod bedrijfszonroerend goed op het niveau van voor 1 januari 2010.
2. Het *behoud van werkgelegenheid*. Concreet is de doelstelling geformuleerd om op Schieoevers het niveau van > 5.300 arbeidsplaatsen te behouden.

Actualisatie actieprogramma voor bedrijventerrein Schieoevers

Om deze doelstellingen te realiseren, zijn door ondernemers, vastgoedeigenaren, wethouders, gemeenteraadsleden en overige belanghebbenden in 2011/2012 in totaal 69 acties aangedragen. In de actualisatie is deze groslijst teruggebracht naar een lijst van 20 acties. Vervolgens is middels een enquête aan de ondernemers op Schieoevers gevraagd om van de 20 acties aan te geven welke in hun ogen het belangrijkste zijn om de economische ontwikkeling van het terrein te stimuleren.

Prioriteitstelling in acties en aanvullende uitwerking

Uit de enquête is gebleken dat de ondernemers op Schieoevers de volgende acties het belangrijkste vinden voor de economische ontwikkeling van het bedrijventerrein:

1. Leegstand bestrijden
2. Beheer en onderhoud van groen op het terrein
3. Kennismaking met de buurman stimuleren
4. Busvervoer naar Schieoevers-Noord en -Zuid realiseren
5. Jaarlijkse open bedrijvendag organiseren
6. Organisatiekracht BKS verder versterken
7. Collectieve inkoop van producten en diensten

Het bestuur van de BKS heeft Roots Beleidsadvies gevraagd de acties 1, 4, 5 en 7 uit te werken in termen van (beoogde) planning, kosten en financiering. Met de acties 2, 3 en 6 heeft de BKS de afgelopen jaren uitgebreide ervaring opgedaan, waardoor een aanvullende uitwerking niet nodig werd geacht. Wel heeft de BKS Roots Beleidsadvies gevraagd de acties die betrekking hadden op de aanpak van de infrastructuur te bundelen en eveneens verder uit te werken. Het onderhavige rapport bevat een advies voor de uitvoering van de betreffende acties.

1. Aanleiding en doelstelling

1.1 Aanleiding

Bedrijventerrein Schieoevers is op dit moment met een bruto oppervlakte van ruim 100 hectare het grootste bedrijventerrein in Delft. Het bedrijventerrein maakt onderdeel uit van de Technologische Innovatie Campus Delft (TIC-Delft) dat van Delft de beste vestigingsplaats voor hightechbedrijven wil maken. Tegelijkertijd is de economische ontwikkeling van het gebied mede door de economische crisis onder druk komen te staan. De leegstand is toegenomen en er is sprake van een verpaupering van delen van het terrein.

In 2011 hebben de Bedrijven Kring Schieoevers (BKS) en de toenmalige Kamer van Koophandel Delft aan Roots Beleidsadvies gevraagd een actieprogramma voor bedrijventerrein Schieoevers op te stellen. Dit actieprogramma moest structuur aanbrengen in de vele plannen die toen waren gemaakt en een opmaat zijn voor de uitvoering van concrete projecten om de economische ontwikkeling van het gebied te stimuleren.

De afgelopen jaren zijn diverse acties uit het programma met succes uitgevoerd. De BKS heeft daarom besloten om in de komende jaren verder te gaan met de uitvoering van het programma. Daarvoor diende het actieprogramma wel te worden geactualiseerd.

Medio maart 2014 heeft de BKS aan Roots Beleidsadvies opdracht gegeven het 'Actieprogramma voor bedrijventerrein Schieoevers' te actualiseren. Daarbij wenste het bestuur in elk geval na te gaan of nieuwe acties wenselijk zijn om de economische ontwikkeling van het bedrijventerrein te stimuleren. Ook wenste het bestuur een nieuwe meting van het draagvlak onder de ondernemers op Schieoevers voor de uitvoering van de diverse acties uit het programma.

1.2 Doelstelling

Het doel van het 'Actieprogramma voor bedrijventerrein Schieoevers' is ongewijzigd. Met de uitvoering van het actieprogramma wordt gewerkt aan:

1. Het *beperken van leegstand*. Concreet gaat het om het terugbrengen van het aanbod¹ bedrijfszonnend goed op het niveau van voor 1 januari 2010 (12.933 m²). Op basis van gegevens van Steenworp Vestigingsadviseurs kan de ontwikkeling van het aanbod jaarlijks worden gemonitord.
2. Het *behoud van werkgelegenheid*. Concreet is de doelstelling geformuleerd om op Schieoevers het niveau van meer dan 5.300 arbeidsplaatsen (fulltime en parttime) te behouden. Met het Werkgelegenheidsregister Stadsgewest Haaglanden kan de voortgang op deze indicator jaarlijks worden gemonitord.

¹ Met het oog op de beschikbaarheid van gegevens is de doelstelling primair gericht op het beperken van het aanbod bedrijfszonnend goed. Dit aanbod is niet precies hetzelfde als de leegstand in het gebied, maar geeft hiervan wel een goede indicatie. In de meeste gevallen worden leegstaande panden immers ook door de eigenaren aangeboden voor gebruik. Indien dit niet het geval is, wordt het pand niet tot het aanbod gerekend. Anderzijds wordt een nieuw beschikbaar pand wel in het aanbod meegenomen, maar (vaak) niet in de leegstand. Per saldo zijn de volumes van aanbod en leegstand goed vergelijkbaar.

2. Actieprogramma bedrijventerrein Schieoevers

2.1 Proces van de actualisatie

Roots Beleidsadvies is de afgelopen maanden met diverse stakeholders in gesprek gegaan en heeft met behulp van een enquête gepeild welke acties de ondernemers uit het gebied nodig achten voor het versterken van de economische ontwikkeling van het terrein. Het eerste belangrijke moment in de actualisatie van het actieprogramma was de *brainstormbijeenkomst* met het bestuur van de BKS op 16 april 2014. In die bijeenkomst is de groslijst van 69 acties uit 2011/2012 teruggebracht tot een lijst van 20 acties. Dit is gedaan door 1) reeds uitgevoerde acties van de lijst te verwijderen en 2) sterk met elkaar samenhangende acties samen te voegen. Daarnaast is door het bestuur van BKS een aantal acties toegevoegd dat relevant kan zijn voor de economische ontwikkeling van het terrein.

De 20 *acties* zijn vervolgens door Roots Beleidsadvies *uitgewerkt* voor de enquête onder de ondernemers op Schieoevers. Uitgangspunt bij deze uitwerking was dat *alle acties* uitvoerbaar dienden te zijn. Enkele acties uit het oude actieprogramma zijn daarom 'haalbaarder' voor uitvoering gemaakt. Een voorbeeld betreft de investeringen in de infrastructuur. Waar in het oude actieprogramma nog de aanleg van de Faradaybrug en de realisatie van een extra ontsluitingsweg waren opgenomen, zijn deze in het nieuwe actieprogramma vertaald in een 'lobby voor grootschalige investeringen in weginfrastructuur'. Een volledig overzicht van de acties die aan de ondernemers zijn voorgelegd, is te vinden in Bijlage A.

Op 15 mei jl. is de betreffende *enquête* digitaal onder de leden van BKS verspreid, waarna op 21 mei, 18 juni, 19 juni en 25 juni met behulp van de nieuwsbrief van BKS is gerappelleerd. Dit leidde uiteindelijk tot een respons van 26 personen die samen 23 bedrijven vertegenwoordigden. Vervolgens is de respons op de jaarlijkse barbecue van de BKS verhoogd tot 45 personen (38 bedrijven). Tenslotte zijn alle leden die eind augustus de enquête nog niet hadden ingevuld op 27 augustus 2014 schriftelijk verzocht dit alsnog te doen. Het resultaat van alle acties is een respons van 49 personen die in totaal 42 bedrijven vertegenwoordigen; een respons ruim 2 maal zo groot als in 2011/2012.

2.2 Prioriteitstelling in het nieuwe actieprogramma

In de enquête is de ondernemers op Schieoevers gevraagd om van de lijst van 20 acties aan te geven welke vijf acties zij het belangrijkste vinden om de economische ontwikkeling van het bedrijventerrein te stimuleren.² Ook is hen gevraagd welke actie volgens hen *niet* zou moeten worden uitgevoerd.³ De belangrijkste resultaten van de enquête worden in tabel 2.1 samengevat.

² De ondernemers kregen tevens de gelegenheid om de lijst aan te vullen met acties die in hun ogen ontbraken. Van die gelegenheid hebben vier ondernemers gebruik gemaakt (zie de acties 18-21 in tabel 2.1 van het rapport).

³ De ondernemers konden ook aangeven dat alle acties in hun ogen relevant waren. In dat geval is bij geen enkele actie een minpunt in rekening gebracht.

Tabel 2.1: De door de ondernemers aangebrachte prioriteitstelling in acties om de economische ontwikkeling van bedrijventerrein Schieoevers te stimuleren

Acties op volgorde van prioriteit bij ondernemers op bedrijventerrein Schieoevers	Aantal keren genoemd door bedrijven*	Aantal minpunten	Totaalscore
1. Leegstand bestrijden	32	0	32
2. Beheer en onderhoud van groen op het terrein	26,5	0	26,5
3. Kennismaking met de buurman stimuleren	26,17	0	26,17
4. Busvervoer naar Schieoevers-Noord en -Zuid realiseren	16,83	1	15,83
5. Jaarlijkse open bedrijvendag organiseren	12,5	0	12,5
6. Organisatiekracht BKS verder versterken	11,5	0	11,5
7. Collectieve inkoop van producten en diensten	11,67	1	10,67
8. Gebruik van alternatieve energiebronnen stimuleren	10,5	1	9,5
9. Lobby voor grootschalige investeringen in weginfrastructuur	8,67	0	8,67
10. Seminars over bedrijfsthema's organiseren	10	1,5	8,5
11. Lobby voor grootschalige investeringen in overige infrastructuur	6	0	6
12. Structurele samenwerking tussen BKS en Delft Marketing	5,67	0	5,67
13. Ondernemerstournee "Kwaliteit bedrijven" organiseren	5	0	5
14. Inspelen op herontwikkeling Station Delft-Zuid	4,5	0	4,5
15. Coachpool ondernemers Schieoevers opstarten	4,5	0,5	4
16. Centrale stagevoorziening op Schieoevers realiseren	4	0	4
17. Meer verlichting op Schieoevers	4,33	1	3,33
18. <i>Beleid ontwikkelen t.a.v. het gebruik van de Schie</i>	1	0	1
19. <i>Meer beveiliging</i>	1	0	1
20. <i>Stimuleren onderling zaken te doen</i>	1	0	1
21. <i>Straten asfalteren</i>	1	0	1
22. Structurele samenwerking tussen BKS en UWV Werkbedrijf	1,67	1,67	0
23. Dubbelgebruik van locaties stimuleren	3	4,33	-1,33
24. Jaarlijkse regatta op de Schie organiseren	1	4,83	-3,83

Bron: Roots Beleidsadvies o.b.v. enquête Schieoevers, 2014

* Er is gekozen elk bedrijf eenzelfde gewicht toe te kennen. Dit betekent dat de scores naar rato zijn verdeeld bij de bedrijven waarvan meerdere personen de enquête hebben ingevuld. Ofwel, bij bedrijven waarvan twee personen de enquête hebben ingevuld zijn alle scores 0,5 punt waard, bij die met drie personen 0,33 punt, etc.

Uit de enquête blijkt dat de ondernemers op Schieoevers vooral een groot belang hechten aan de bestrijding van leegstand. Ruim 76% van de bedrijven vindt de bestrijding van leegstand van belang voor de economische ontwikkeling van het terrein. Ook het beheer en onderhoud van groen en het stimuleren van de kennismaking met de buurman wordt door meer dan de helft van de ondernemers van belang geacht. De acties 4 tot en met 7 kunnen op meer dan 25% van de stemmen van de ondernemers op Schieoevers rekenen.

2.3 Uitwerking van de acties

Evenals in 2011/2012 is van alle acties uit het actieprogramma de benodigde trekker, betrokkenen en prioriteit in kaart gebracht. Het betreffende overzicht kan worden gevonden in de operationele basis voor de uitvoering van het programma, zoals die in Bijlage B van het rapport is opgenomen. Hierin is tevens voor elke actie aangegeven met welke andere acties die samenhangt, wat het beoogde resultaat is en waarom de uitvoering van de actie relevant is in het kader van het bereiken van de twee hoofddoelstellingen van het programma (zie paragraaf 1.2).

Het bestuur van de BKS heeft Roots Beleidsadvies gevraagd om voor de acties 1, 4, 5 en 7 uit tabel 2.1 een aanvullend advies ten aanzien van de (beoogde) planning en financiering uit te werken. Met de acties 2, 3 en 6 heeft de BKS de afgelopen jaren uitgebreide ervaring opgedaan, waardoor een aanvullende uitwerking niet nodig werd geacht. Wel heeft de BKS Roots Beleidsadvies gevraagd de acties die betrekking hadden op de aanpak van de infrastructuur (de acties 9, 11, 18 en 21 uit tabel 2.1) te bundelen en eveneens verder uit te werken.

Dit betekent dat de volgende acties aanvullend zijn uitgewerkt in termen van (beoogde) planning⁴, kosten en financiering:

1. Leegstand bestrijden
2. Busvervoer naar Schieoevers-Noord en -Zuid realiseren
3. Jaarlijkse open bedrijvendag organiseren
4. Collectieve inkoop van producten en diensten
5. Lobby voor investeringen in de lokale infrastructuur.

De resultaten van deze uitwerking zijn in de volgende subparagrafen opgenomen.

⁴ N.B. Bij de (beoogde) planning moet er mee rekening worden gehouden dat het bestuur van de BKS verantwoordelijk is voor de coördinatie en uitvoering van de acties. Dit betekent dat de feitelijke planning kan afwijken van de in dit actieprogramma aangegeven planning van activiteiten. De planning en de volgorde van activiteiten gelden primair als advies voor de uitvoering van de betreffende acties.

2.3.1 Leegstand bestrijden

Actiepunt: Leegstand bestrijden	
Omschrijving	Een effectieve bestrijding van de leegstand begint met een goede analyse van die leegstand. Waar concentreert de leegstand zich en aan welk type bedrijven/gebruikers is op het terrein behoefte? Op basis van een dergelijke inventarisatie is ook een goede strategie ter bestrijding van de leegstand te formuleren. Onderdelen van die strategie kunnen bijvoorbeeld zijn: nauwe(re) samenwerking met de ROM Zuidvleugel, actieve acquisitie van nieuwe ondernemers c.q. bedrijven, de oprichting van een vastgoedfonds en de inzet van juridisch instrumentarium uit de Leegstandswet. De precieze inzet van instrumenten zal afhangen van de omvang van de problematiek op Schieoevers en de ambitie van de bedrijven om de leegstand in het gebied terug te dringen.
Trekker	BKS, evt. met ondersteuning van een gespecialiseerd bureau.
Betrokkenen	Makelaars, vastgoedeigenaren, (potentiële) bedrijven op het terrein en gemeente Delft.
Planning	<ul style="list-style-type: none"> 2015-Q1: Analyse van de leegstand, eventueel aangevuld met een marktverkenning naar potentiële vestigers. Aan welk type bedrijven/gebruikers is op het bedrijventerrein behoefte? Voor welk type bedrijven zijn de leegstaande panden interessant en welke voorzieningen dienen (aanvullend) te worden gerealiseerd om (potentieel) geïnteresseerde bedrijven te verleiden zich op het bedrijventerrein te vestigen? 2015-Q2: Op basis van de uitkomsten van de analyse/verkenning een gerichte strategie formuleren voor de bestrijding van de leegstand. Met welke partners kan/moet worden samengewerkt, welke rol kunnen makelaars, vastgoedeigenaren en ondernemers op het terrein vervullen? En waarbij is een faciliterende rol van de gemeente Delft gewenst/noodzakelijk? 2015-Q3 en Q4: Uitvoering strategie. Mogelijk kan daarin een Open Pandendag zoals die recent in Leiden is georganiseerd, deel uitmaken. Doel van een dergelijke dag is om potentiële ondernemers op één moment kennis te laten maken met het beschikbare vastgoed om enerzijds de vraag met het aanbod te (kunnen) verbinden en anderzijds de bedrijven op het terrein de kans te geven zichzelf richting potentiële klanten en/of samenwerkingspartners te presenteren. In elk geval is het van belang om in de strategie een periodieke monitoring van de leegstand op te nemen om als zodanig gemakkelijk de vraag met het aanbod te (kunnen) verbinden.
Prioriteit ondernemers	Zeer hoog. 76% van de bedrijven heeft aangegeven deze actie belangrijk te vinden om de doelstellingen van het actieprogramma te realiseren.
Samenhang met...	Eventueel de Open bedrijvendag. Daarnaast kan in de toekomst mogelijk aansluiting worden gezocht met acties die betrekking hebben op de samenwerking tussen BKS en Delft Marketing.
Beoogd resultaat	Beperken leegstand, meer economische dynamiek.
Kosten	<ul style="list-style-type: none"> Afhankelijk van de mate waarin BKS wordt ondersteund door een gespecialiseerd bureau. De analyse van de leegstand zal op basis van de reeds verzamelde informatie ca. 40 uur in beslag nemen, het tijdsbeslag van de marktverkenning hangt primair af van de diepgang en het aantal potentiële vestigers dat wordt geconsulteerd. Bij inzet van een gespecialiseerd bureau geldt voor de leegstandsanalyse, de marktverkenning en de formulering van een strategie samen een richtbedrag van € 15.000,-.
Financiering	<ul style="list-style-type: none"> De financiering van de uren voor de begeleiding vanuit BKS vormen onderdeel van de begroting van BKS. Aanvullende financiering voor de inzet van een gespecialiseerd bureau kan vanuit het Ondernemersfonds Delft plaatsvinden.

2.3.2 Busvervoer naar Schieoevers-Noord en -Zuid realiseren

Actiepunt: Busvervoer naar Schieoevers-Noord en -Zuid realiseren	
Omschrijving	Behalve met de trein zijn de BKS deelgebieden Schieoevers-Noord en Schieoevers-Zuid niet direct met openbaar vervoer te bereiken. Bij deze actie gaat het om het inventariseren van de mogelijkheden om de bedrijven in deze deelgebieden (weer) met de bus bereikbaar te laten zijn.
Trekker	BKS.
Betrokkenen	Individuele bedrijven, gemeente Delft en evt. Veolia of particuliere vervoerders.
Planning	<ul style="list-style-type: none"> 2015-Q1: Analyse van de behoefte van bedrijven aan busvervoer naar Schieoevers-Noord en -Zuid. De aanpak die in 2012/2013 bij de aanleg van het glasvezelnetwerk is gevolgd, kan daarbij mogelijk als voorbeeld dienen. Dit betekent dat in eerste instantie wordt gepeild welke bedrijven interesse hebben in busvervoer en welke bedrijven daaraan ook financieel zouden willen bijdragen als vanwege een te beperkte behoefte alleen een particuliere oplossing voor het vervoer mogelijk is. 2015-Q2: Op basis van de inventarisatie van behoeften kan vervolgens i.s.m. de geïnteresseerde bedrijven een plan van aanpak voor realisatie van het busvervoer worden geformuleerd. In deze fase worden op basis van de geïnventariseerde behoefte ook offertes aangevraagd bij publieke en private vervoerders. Het resultaat van deze (formaliserings)fase is idealiter een intentieovereenkomst waarin de afspraken tussen de diverse geïnteresseerde bedrijven enerzijds en de economisch meest voordelige vervoerder anderzijds worden vastgelegd. 2015-Q3 en Q4: Implementatiefase. In deze fase worden de afspraken definitief gemaakt en zal (bij voldoende behoefte) het busvervoer naar Schieoevers-Noord en -Zuid starten. BKS vervult in deze fase een rol als aanspreekpunt. 2016 e.v.: Exploitatiefase. In deze fase maken de eerste bedrijven op Schieoevers gebruik van het gerealiseerde busvervoer. Periodiek zal BKS de interesse voor gebruik van het busvervoer peilen om als zodanig de kosten voor de deelnemers te minimaliseren. Ook nieuwe bedrijven worden door BKS op de hoogte gebracht van de mogelijkheid om gebruik te maken van het busvervoer.
Prioriteit ondernemers	Hoog. 38% van de bedrijven heeft aangegeven deze actie belangrijk te vinden om de doelstellingen van het actieprogramma te realiseren.
Samenhang met...	De lobby voor investeringen in de infrastructuur en in de toekomst eventueel ook de herontwikkeling van Station Delft-Zuid.
Beoogd resultaat	Verbetering bereikbaarheid en daarmee verbetering vestigingsklimaat terrein.
Kosten	De kosten voor realisatie van busvervoer op Schieoevers vallen in twee delen uiteen: <ol style="list-style-type: none"> Exploitatiekosten: De omvang van deze kosten is moeilijk aan te geven, aangezien veel afhangt van de behoeften van de bedrijven en de diensten die vervoerders op basis daarvan (kunnen) aanbieden. In ieder geval komen deze kosten primair voor rekening van de bedrijven/reizigers die gebruik (gaan) maken van het busvervoer. Begeleidingskosten: Vooral in de haalbaarheidsfase en formaliseringsfase zal relatief veel inzet van BKS nodig zijn. In deze periode kan rekening worden gehouden met ca. 4 uur in de week, afhankelijk van de daadwerkelijke behoefte van bedrijven in het gebied. Immers, het is ook mogelijk dat uit deze fases snel blijkt dat de behoefte aan busvervoer te beperkt is. In dit geval is de benodigde tijdsinzet beperkter.
Financiering	<ul style="list-style-type: none"> De exploitatiekosten komen uitsluitend voor rekening van de bedrijven/reizigers die gebruik maken van de diensten van de vervoerders. De begeleidingskosten maken in principe onderdeel uit van de 'normale' begroting van BKS. Maar aangezien in de eerste periode een relatief grote inspanning vanuit BKS wordt gevraagd, ligt het in de rede dat benodigde extra begeleidingsuren vanuit het ondernemersfonds zullen worden gefinancierd.

2.3.3 Jaarlijkse open bedrijvendag organiseren

Actiepunt: Jaarlijkse open bedrijvendag organiseren	
Omschrijving	Het beeld is dat Schieoevers in Delft een belangrijk maar te onbekend bedrijventerrein is en dat die onbekendheid tot gevolg heeft dat problemen en kansen op het terrein onderbelicht blijven in het maatschappelijk debat. Door de organisatie van een jaarlijkse open bedrijvendag kan de bekendheid worden vergroot en het imago van het terrein worden versterkt. Doelgroep: inwoners van Delft, in het bijzonder raadsleden.
Trekker	BKS, evt. met ondersteuning van een gespecialiseerd bureau.
Betrokkenen	Individuele bedrijven, evt. gemeente Delft.
Planning	<ul style="list-style-type: none"> ● 2015-Q1: Plan opstellen voor de organisatie van een open bedrijvendag. In dit plan moeten in elk geval de volgende elementen een plaats krijgen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Het doel van de dag: Wat wil de BKS met de dag bereiken, welke boodschap moet bij de bezoekers blijven hangen? 2. De doelgroep van de dag: Zijn dit de inwoners van Delft, gemeenteraadsleden en/of zijn dit ook potentiële vestigers (zie ook bij 2.3.1)? 3. De wijze waarop bedrijven op Schieoevers kunnen participeren: Stellen deelnemende bedrijven alleen de deuren open of worden ook aanvullende activiteiten georganiseerd? 4. De communicatie- en marketingmiddelen die worden ingezet: Welke kosten gaan hiermee gepaard, hoe wordt het e.e.a. gefinancierd en welke planning wordt aangehouden? ● 2015-Q2: Uitvoering plan en daarmee de voorbereiding van de open bedrijvendag. Mogelijk dat deze dag nog net voor de zomer kan worden georganiseerd; dit hangt uiteindelijk af van de omvang van het evenement en de capaciteit die bij de BKS kan worden vrijgemaakt om het e.e.a. te organiseren danwel te begeleiden. ● 2015-Q3 e.v.: Opnemen van de organisatie van de jaarlijkse bedrijvendag in de jaarlijkse planning. Het verdient aanbeveling om bij de ontwikkeling en uitvoering van het plan een draaiboek te maken, zodat dit bij succes van de eerste editie ook bij volgende edities kan worden gebruikt.
Prioriteit ondernemers	Hoog. 30% van de bedrijven heeft aangegeven deze actie belangrijk te vinden om de doelstellingen van het actieprogramma te realiseren.
Samenhang met...	Leegstand bestrijden, kennismaking met de buurman stimuleren en organisatiekracht BKS versterken. Mogelijk kan in de toekomst ook aansluiting worden gezocht met acties die betrekking hebben op de samenwerking tussen BKS en Delft Marketing. Afhankelijk van de precieze invulling van de bedrijvendag en de aard van de activiteiten kan mogelijk ook samenhang bestaan met het stimuleren van het dubbelgebruik van locaties en/of de organisatie van een jaarlijkse regatta.
Beoogd resultaat	Verbetering uitstraling en bekendheid van het terrein.
Kosten	<ul style="list-style-type: none"> ● Afhankelijk van de mate waarin BKS wordt ondersteund door een gespecialiseerd bureau. Het ontwikkelen van een plan voor de organisatie van een open bedrijvendag zal naar schatting ca. 100 uur in beslag nemen. De kosten van de open bedrijvendag zijn op voorhand moeilijk aan te geven. Op het moment dat de bedrijven op Schieoevers alleen de deuren open stellen zijn de kosten relatief beperkt. Op het moment dat ook aanvullende activiteiten worden georganiseerd, nemen de kosten snel toe.
Financiering	<ul style="list-style-type: none"> ● Vanuit het Ondernemersfonds Delft.

2.3.4 Collectieve inkoop van producten en diensten

Actiepunt: Collectieve inkoop van producten en diensten	
Omschrijving	Ondernemers stimuleren en faciliteren om gezamenlijk producten en diensten in te kopen om als zodanig de kosten van individuele bedrijven te verlagen. Gedacht wordt aan collectieve inkoop van energie, kantoorbenodigdheden en diensten als glasbewassing, afvalinzameling, particulier groenonderhoud, etc.
Trekker	BKS.
Betrokkenen	Individuele bedrijven en evt. vastgoedeigenaren.
Planning	<ul style="list-style-type: none"> • 2015-Q1: Analyse van de concrete behoefte van bedrijven voor collectieve inkoop van producten en diensten. Het verdient aanbeveling om bij de collectieve inkoop van producten en diensten klein te starten en pas bij succes (steeds) meer collectief te organiseren. Mogelijk dat in het begin kan worden aangesloten op het recente initiatief van Avalex en Sita om gezamenlijk de afvalinzameling van bedrijven op Schieoever te organiseren. Indien hiervoor wordt gekozen, kunnen de activiteiten in eerste instantie vooral bestaan uit het peilen van de behoefte van bedrijven om gebruik te maken van de diensten die Avalex en Sita op dit punt gaan aanbieden. • 2015-Q2: Op basis van de inventarisatie van behoeften (breder dan alleen afvalinzameling) kan vervolgens i.s.m. de geïnteresseerde bedrijven een plan van aanpak voor de collectieve inkoop van producten en diensten worden geformuleerd. In deze fase worden op basis van de geïnventariseerde behoefte ook offertes aangevraagd bij mogelijke aanbieders van de gewenste producten en diensten. Het resultaat van deze fase is idealiter een intentieovereenkomst waarin de afspraken tussen de participerende bedrijven en de economisch meest voordelige aanbieders worden vastgelegd. • 2015-Q3 en Q4: Implementatiefase. In deze fase worden de afspraken definitief gemaakt en zal (bij voldoende behoefte) de collectieve inkoop van producten en diensten starten. BKS vervult in deze fase een rol als aanspreekpunt. • 2016 e.v.: Exploitatiefase. In deze fase kopen de eerste bedrijven collectief in. Het verdient aanbeveling om als BKS vervolgens periodiek de interesse voor de collectieve inkoop van producten en diensten te peilen om als zodanig de kosten voor de deelnemers te minimaliseren. Ook nieuwe bedrijven worden door BKS op de hoogte gebracht van de mogelijkheden om collectief producten en diensten in te kopen.
Prioriteit ondernemers	Hoog. 25% van de bedrijven heeft aangegeven deze actie belangrijk te vinden om de doelstellingen van het actieprogramma te realiseren.
Samenhang met...	Kennismaking met de buurman stimuleren (om als zodanig ook te inventariseren welke mogelijkheden er zijn om bij elkaar collectief producten en diensten in te kopen) en mogelijk in de toekomst ook de stimulering van het gebruik van alternatieve energiebronnen op het terrein.
Beoogd resultaat	Meer samenwerking tussen bedrijven, verlaging kosten bedrijfsleven.
Kosten	<ul style="list-style-type: none"> • De kosten voor de collectieve inkoop van producten en diensten bestaan primair uit begeleidingskosten. Vooral in de eerste periode zal relatief veel inzet van BKS nodig zijn. In deze periode kan rekening worden gehouden met ca. 4 uur in de week, afhankelijk van de daadwerkelijke behoefte van bedrijven in het gebied. Immers, het is ook mogelijk dat uit deze fases snel blijkt dat de behoefte aan de collectieve inkoop van producten en diensten in Schieoever (te) beperkt is. In dit geval is de benodigde tijdsinzet beperkter.
Financiering	<ul style="list-style-type: none"> • De begeleidingskosten maken in principe onderdeel uit van de 'normale' begroting van BKS. Maar aangezien in de eerste periode een relatief grote inspanning vanuit BKS wordt gevraagd, ligt het in de rede dat benodigde extra begeleidingsuren vanuit het ondernemersfonds zullen worden gefinancierd.

2.3.5 Lobby voor investeringen in infrastructuur

Actiepunt: Lobby voor investeringen in infrastructuur	
Omschrijving	Ten behoeve van het actieprogramma uit 2011/2012 zijn diverse acties aangedragen die betrekking hadden op de weginfrastructuur rondom het terrein, zoals de aanleg van de Faradayburg en de realisatie van extra ontsluitingswegen voor Schieoevers-Zuid en Rotterdamseweg-Zuid. Ook werden in 2011/2012 diverse acties aangedragen die betrekking hadden op de overige infrastructuur rondom het terrein, zoals de aanleg van een insteekhaven in Schieoevers-Zuid, een passantenhaven in Rotterdamseweg-Noord en de verbreding van de Schie. De directe invloed van BKS op dergelijke investeringen in de infrastructuur is beperkt. Wel kan bij de betrokken overheidsinstanties (m.n. gemeente en provincie) worden aangedrongen op versnelde ontwikkeling van dergelijke infrastructuur. Bij deze actie gaat het concreet om het ontwikkelen van een structurele lobby om de bereikbaarheid van het terrein via weg, water en OV te vergroten.
Trekker	BKS
Betrokkenen	Gemeente Delft, Metropoolregio Den Haag Rotterdam en provincie Zuid-Holland.
Planning	<ul style="list-style-type: none"> 2015-Q1: Starten met het structureel volgen van de politieke besluitvorming over de infrastructuur in en rondom het bedrijventerrein. Het gaat daarbij in eerste instantie om de besluitvorming bij de gemeente Delft, stadsgewest Haaglanden en provincie Zuid-Holland. Mogelijk dat een deel van de besluitvorming die nu nog bij Stads-gewest Haaglanden plaatsvindt (in de loop van) volgend jaar bij de Metropoolregio Den Haag Rotterdam (MRDH) gaat plaatsvinden. In dat geval dient uiteraard de besluitvorming bij de MRDH te worden gevolgd. 2015-Q2 e.v.: Op actuele dossiers contact zoeken met vertegenwoordigers van de gemeente Delft (raadsleden, wethouders en/of ambtelijke organisatie), MRDH (bestuurders, medewerkers) en provincie (leden Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en ambtelijk vertegenwoordigers). In dit contact worden concrete behoeften van bedrijven op Schieoevers kenbaar gemaakt en worden mogelijk ook kansen voor publiek-private samenwerking afgetast. Om een goede lobby te kunnen voeren, is regelmatige afstemming met de achterban (de bedrijven op Schieoevers) een must. Op die manier kunnen actuele behoeften tijdig worden aangekaart. Bovendien kan de informatievoorziening over infrastructurele projecten dan meer proactief i.p.v. reactief worden vormgegeven.
Prioriteit ondernemers	Hoog. Samen met de aangedragen acties die betrekking hebben op de verbreding van de Schie en de asfaltering van straten heeft 39% van de bedrijven aangegeven deze actie(s) belangrijk te vinden om de doelstellingen van het actieprogramma te realiseren.
Samenhang met...	Busvervoer naar Schieoevers-Noord en -Zuid realiseren.
Beoogd resultaat	Verbetering bereikbaarheid en daarmee verbetering vestigingsklimaat terrein.
Kosten	<ul style="list-style-type: none"> Afhankelijk van de keuze van het bestuur van de BKS om voor de betreffende werkzaamheden aanvullende capaciteit in te huren. Op het moment dat de lobby voor investeringen in de infrastructuur een vast onderdeel van de werkzaamheden van het bestuur van de BKS wordt, kunnen de kosten zeer beperkt zijn.
Financiering	<ul style="list-style-type: none"> Aanvullende financiering is waarschijnlijk niet nodig. Het gaat hierbij vooral om het leggen van een accent in de werkzaamheden die normaliter in de begroting onder 'projectleiding en communicatie' worden geschaard.

3. Organisatie en financiering

3.1 Organisatie van het actieprogramma

In de uitvoering van het Actieprogramma voor bedrijventerrein Schieoevers neemt de Bedrijvenkring Schieoevers (BKS) het initiatief. BKS zal voor de uitvoering van de acties per actie contact zoeken met de betreffende trekkers en betrokkenen.

Het 'Actieprogramma voor bedrijventerrein Schieoevers' vormt de komende jaren de leidraad voor de activiteiten van de BKS. Met de uitvoering van het programma levert de ondernemersvereniging een concrete bijdrage aan het beperken van de leegstand en het behoud van werkgelegenheid op het bedrijventerrein.

Begin 2016 zal de uitvoering van het actieprogramma in het bestuur van de BKS worden geëvalueerd. Op basis van die evaluatie zal worden besloten om in 2016 al dan niet opnieuw acties uit het programma uit te voeren. Naar verwachting wordt het actieprogramma eind 2016, begin 2017 opnieuw geactualiseerd.

3.2 Financiering van het actieprogramma

Zoals hiervoor aangegeven, worden voor het beperken van de leegstand en het behoud van werkgelegenheid op bedrijventerrein Schieoevers de komende jaren diverse acties uitgevoerd. Het zal daarbij gaan om een mix van acties die in het vorige hoofdstuk zijn uitgewerkt en structurele acties waar het gaat om bijvoorbeeld het beheer en onderhoud van openbaar groen, het stimuleren van kennisgeving tussen bedrijven onderling, het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO), de collectieve beveiliging en de versterking van de organisatiekracht van BKS (door bijvoorbeeld ledenwerving).

Elk jaar zal het bestuur van de BKS haar begroting voor de uitvoering van de acties ter goedkeuring aan haar leden voorleggen in de Algemene Ledenvergadering in april. De uitvoering van activiteiten zal hoofdzakelijk vanuit de contributies en het Ondernemersfonds Delft worden gefinancierd. Bij een aantal acties is wellicht aanvullende financiering via sponsoring van bedrijven en/of instellingen mogelijk.

4. Slotbeschouwing

Economische ontwikkeling Schieoevers staat onder druk

De economische ontwikkeling van Schieoevers staat mede als gevolg van de economische crisis onder druk. De leegstand neemt toe en er is sprake van een verpaupering van delen van het terrein. De Bedrijven Kring Schieoevers (BKS) werkt sinds 2012 met het door Roots Beleidsadvies opgestelde 'Actieprogramma voor bedrijventerrein Schieoevers' aan het beperken van de leegstand op het terrein en het op peil houden van de werkgelegenheid in het gebied.

Leidraad voor het stimuleren van de economische ontwikkeling

Met het actieprogramma is een integrale leidraad ontwikkeld voor de activiteiten van BKS om de economische ontwikkeling van Schieoevers te ondersteunen. Het geactualiseerde actieprogramma bouwt voort op het actieprogramma uit 2012 dat met sterke betrokkenheid van ondernemers, vastgoedeigenaren, politici en overige belanghebbenden tot stand is gekomen. Doordat ondernemers een directe bijdrage aan het prioriteren van acties hebben geleverd, is daarnaast duidelijk in welke mate met de uitvoering van specifieke acties tegemoet wordt gekomen aan de wensen van de ondernemers uit het gebied.

Uitdragen van successen actieprogramma van groot belang

Het verdient aanbeveling om de resultaten van de uitvoering van de acties duidelijk zichtbaar te maken voor zowel ondernemers uit het gebied als andere stakeholders in de stad. Hierdoor zal het actieprogramma -en bedrijventerrein Schieoevers in het algemeen- nog meer gaan leven en kan de uitvoering van het actieprogramma een blijvend effect op de ontwikkeling van het terrein hebben.

Periodiek peilen van behoeftes

Hoewel het actieprogramma met de actualisatie weer helemaal past bij de actuele wensen en behoeftes van de ondernemers uit het gebied, zal het ook in de toekomst moeten worden aangepast om de economische ontwikkeling van Schieoevers te kunnen (blijven) stimuleren. Het verdient dan ook aanbeveling om de actuele behoeftes van ondernemers uit het gebied periodiek te blijven peilen.

Bijlagen

A. Acties die aan de ondernemers zijn voorgesteld, per thema

Titel actie	Omschrijving actie
ONDERNEMERSCHAP	
Coachpool ondernemers Schieoevers opstarten	Coachpool van ervaren ondernemers uit Schieoevers oprichten die periodiek jonge(re) ondernemers uit het gebied (gratis) voorziet van advies. Hiermee worden de condities voor het doorgroeien van bedrijven versterkt en wordt meer samenwerking/uitwisseling tussen bedrijven gestimuleerd.
Seminars over bedrijfsthema's organiseren	Periodiek seminars organiseren waarin (actuele) bedrijfsthema's aan bod komen. Daarbij kan worden gedacht aan leidinggeven, financieel beleid, personeelsbeleid, social media, marketing, innovatie, bedrijfsoverdracht, etc. Voor de seminars worden aansprekende sprekers uitgenodigd die eerst hun visie op een bepaald thema geven en vervolgens de discussie tussen de ondernemers op het terrein hierover begeleiden.
Ondernemerstournee "Kwaliteit bedrijven" organiseren	Organisatie van een tournee waarin ondernemers uit Schieoevers, evt. ondersteund door externe deskundigen, suggesties doen ter verbetering van de uitstraling van de bedrijven op het terrein.
MARKTRELATIES	
Kennismaking met de buurman stimuleren	Ondernemers (verder) stimuleren om kennis te maken met de buurman, zodat op het bedrijventerrein meer wordt samengewerkt en ondernemers meer van toegevoegde waarde voor elkaar zijn. Stimulering door netwerkbijeenkomsten te organiseren waarin de toegevoegde waarde van samenwerking tussen ondernemers centraal staat en waarin de diverse mogelijkheden voor uitwisseling worden aangegeven.
Organisatiekracht BKS versterken	De organisatiekracht van de ondernemersvereniging verder versterken door (nog) meer leden te werven, evenredig aandacht te besteden aan de 4 deelgebieden van het terrein (Schieoevers-Noord, Schieoevers-Zuid, Rotterdamseweg-Noord, Rotterdamseweg-Zuid) en in de activiteiten van BKS en de samenwerking met Delftse ondernemersverenigingen in Platform "Ondernemend Delft" te versterken.
ARBEIDSMARKT	
Centrale stagevoorziening op Schieoevers realiseren	Inventariseren welke stageplaatsen bedrijven op Schieoevers kunnen bieden en welke behoeften bedrijven daarbij hebben. Op basis daarvan contacten leggen (en eventueel contracten sluiten) met onderwijsinstellingen in de regio (TU Delft, Hogeschool INHolland, Haagse Hogeschool, Hogeschool Rotterdam ROC Mondriaan, BVMT, etc.). Dit is voor zowel de onderwijsinstellingen (sterkere binding met het MKB) als de bedrijven op Schieoevers (gekwaliceerd personeel tegen lage kosten) interessant.
Structurele samenwerking tussen BKS en UWV Werkbedrijf	Continue afstemming tussen BKS en UWV Werkbedrijf om vanuit het perspectief van de bedrijven op Schieoevers vacatures zo snel als mogelijk in te vullen en vanuit het perspectief van UWV Werkbedrijf zo veel/snel als mogelijk werklozen te werk te stellen.

VESTIGINGSSITUATIE	
Leegstand bestrijden	Een effectieve bestrijding van de leegstand begint met een goede analyse van die leegstand. Waar concentreert de leegstand zich en aan welk type bedrijven/gebruikers is op het terrein behoefte? Op basis van een dergelijke inventarisatie is ook een goede strategie ter bestrijding van de leegstand te formuleren. Onderdelen van die strategie kunnen bijvoorbeeld zijn: nauwe(re) samenwerking met de ROM Zuidvleugel, actieve acquisitie van nieuwe ondernemers c.q. bedrijven, de oprichting van een vastgoedfonds en de inzet van juridisch instrumentarium uit de Leegstandswet. De precieze inzet van instrumenten zal afhangen van de omvang van de problematiek op Schieoevers en de ambitie van de bedrijven om de leegstand in het gebied terug te dringen.
Dubbelgebruik van locaties stimuleren	Inventariseren welke mogelijkheden er zijn voor dubbelgebruik van locaties op het terrein. Concreet gaat het dan om een inventarisatie van de bedrijven die ruimte hebben voor (onder)verhuur aan kleine (startende) bedrijven. Op die manier kunnen kleine (startende) bedrijven tegen relatief lage prijzen bedrijfsruimte huren, kunnen grotere bedrijven aanvullende opbrengsten uit hun pand genereren en wordt op het terrein als geheel efficiënter met de beschikbare ruimte omgegaan.
INFRASTRUCTUUR	
Lobby voor grootschalige investeringen in weginfrastructuur (Faradaybrug en extra ontsluitingswegen)	Ten behoeve van het actieprogramma uit 2012 zijn diverse acties aangedragen die betrekking hadden op de weginfrastructuur rondom het terrein, zoals de aanleg van de Faradaybrug en de realisatie van extra ontsluitingswegen voor Schieoevers-Zuid en Rotterdamseweg-Zuid. De directe invloed van BKS op dergelijke investeringen in de lokale infrastructuur is beperkt. Wel kan bij de betrokken overheidsinstanties (m.n. gemeente en provincie) worden aangedrongen op een versnelde ontwikkeling van dergelijke wegen. Bij deze actie gaat het om het ontwikkelen van een structurele lobby om de Faradaybrug en de gewenste extra ontsluitingswegen rondom het terrein te realiseren.
Lobby voor grootschalige investeringen in overige infrastructuur (insteekhaven, passantenhaven, aansluiting op tramverbinding DH-RTHA-R'dam)	Ten behoeve van het actieprogramma uit 2012 werden diverse acties aangedragen die betrekking hadden op de overige infrastructuur rondom het terrein, zoals de aanleg van een insteekhaven in Schieoevers-Zuid, een passantenhaven in Rotterdamseweg-Noord en de verbreding van de Schie. De directe invloed van BKS op dergelijke investeringen is beperkt. Wel kan bij de betrokken overheidsinstanties worden aangedrongen op een versnelde ontwikkeling van dergelijke infrastructuur. Bij deze actie gaat het concreet om het ontwikkelen van een structurele lobby om de bereikbaarheid van het terrein via het water en Openbaar Vervoer te vergroten. Een toekomstige kans hiervoor is aansluiting op de directe tramverbinding tussen Den Haag, Rotterdam The Hague Airport en Rotterdam.
Busvervoer naar Schieoevers-Noord en -Zuid realiseren	Behalve met de trein zijn de BKS deelgebieden Schieoevers-Noord en Schieoevers-Zuid niet direct met openbaar vervoer te bereiken. Bij deze actie gaat het om het inventariseren van de mogelijkheden om de bedrijven in deze deelgebieden (weer) met de bus bereikbaar te laten zijn.

Inspelen op herontwikkeling Station Delft-Zuid	Station Delft-Zuid zal nog voor 2020 worden vernieuwd vanwege de uitbreiding naar vier sporen en de frequentieverhoging van de sprinters. Goede routes, (fiets)parkeren en ketenmobiliteit zijn vraagstukken die als gevolg van deze capaciteitsuitbreiding (nog) meer actueel worden. Op dit moment vinden diverse bijeenkomsten plaats om tot een gedeelde ontwikkelingsstrategie voor het stationsgebied te komen. Bij deze actie gaat het in eerste instantie om deelname aan deze bijeenkomsten, zodat in een later stadium mogelijk ook door BKS en/of bedrijven in het gebied een actieve bijdrage aan de ontwikkelingsstrategie kan worden geleverd.
LEEFOMGEVING	
Beheer en onderhoud van groen op het terrein	Ten behoeve van het actieprogramma uit 2012 zijn diverse acties aangedragen die betrekking hadden op het beheer en onderhoud van groen op het terrein, zoals de verbetering van de openbare ruimte in zijstraten, frequent(er) onderhoud van groen en de periodieke organisatie van een schoonmaakactie door bedrijven. In deze actie worden alle genoemde acties samengebracht. Ook omvat deze actie het maken van afspraken met de gemeente over het reguliere onderhoud van het terrein. Met het beheer en onderhoud van groen zal in elk geval worden gewerkt aan aantrekkelijke c.q. representatieve entrees en een goede uitstraling van het terrein. Binnen deze actie kan indien nodig/gewenst ook een periodieke verwijdering van graffiti en de monitoring van groenbeheer in omliggende bedrijventerreinen deel uitmaken.
Meer verlichting op Schieoevers	Meer lantaarnpalen plaatsen om als zodanig de uitstraling van het gebied te verhogen en (het gevoel van) veiligheid in het gebied te vergroten.
DUURZAAMHEID	
Collectieve inkoop van producten en diensten	Ondernemers stimuleren en faciliteren om gezamenlijk producten en diensten in te kopen om als zodanig de kosten van individuele bedrijven te verlagen. Gedacht wordt aan collectieve inkoop van energie, kantoorbenodigdheden en diensten als glasbewassing, afvalinzameling, particulier groenonderhoud, etc.
Gebruik van alternatieve energiebronnen stimuleren	Ondernemers stimuleren en faciliteren om alternatieve energiebronnen te gebruiken zoals zonne-energie, windenergie, bio-energie etc. Daarnaast kan met groene daken mogelijk een bijdrage worden geleverd aan een groener aanzien, betere regenafvoer en minder energieverbruik bij participerende bedrijven.
PERCEPTIE	
Jaarlijkse open bedrijvendag organiseren	Het beeld is dat Schieoevers in Delft een belangrijk maar te onbekend bedrijventerrein is en dat die onbekendheid tot gevolg heeft dat problemen en kansen op het terrein onderbelicht blijven in het maatschappelijk debat. Door de organisatie van een jaarlijkse open bedrijvendag kan de bekendheid worden vergroot en het imago van het terrein worden versterkt. Doelgroep: inwoners van Delft, in het bijzonder raadsleden.
Jaarlijkse regatta op de Schie organiseren	Een jaarlijkse regatta organiseren met een bovenregionale/landelijke uitstraling om het gebied ook bij andere/nieuwe doelgroepen onder de aandacht te brengen.
Structurele samenwerking tussen BKS en Delft Marketing	Structurele samenwerking tussen BKS en Delft Marketing om de kwaliteit van Schieoevers als (werk)gebied bij diverse doelgroepen onder de aandacht te brengen. Doelgroepen van de samenwerking(sprojecten) kunnen zijn: (potentiële) bedrijven/vestigings, (potentiële) werknemers en (potentiële) klanten van de consumentgerichte bedrijven in het gebied.

B. Operationele basis voor de uitvoering van het actieprogramma

In de onderstaande tabel is per actie aangegeven:

- De titel van de actie (correspondeert met tabel uit het Bijlage A)
- De (beoogde) trekker(s)
- De (beoogde) betrokkenen
- De relevantie in het kader van de doelstellingen van het programma⁵
- Het beoogde resultaat
- De samenhang met andere acties⁶
- De prioriteit die de ondernemers aan de uitvoering van de betreffende actie hechten.⁷

⁵ Hierbij is steeds verwezen naar de hoofddoelstellingen van het actieprogramma zoals verwoord in paragraaf 1.2 van het rapport.

⁶ Hierbij is steeds verwezen naar de andere acties uit het programma. Het is hierbij niet noodzakelijk dat de acties ook in de aangegeven samenhang worden uitgevoerd. De acties kunnen ook zelfstandig worden uitgevoerd.

⁷ Het percentage dat in de tabel wordt aangegeven, refereert aan het percentage ondernemers dat belang hecht aan de uitvoering van de betreffende actie. De basis voor de aangegeven percentages is derhalve de enquête die in het kader van de actualisatie van het 'Actieprogramma voor bedrijventerrein Schieoevers' is uitgevoerd.

Acties op volgorde van prioriteit bij ondernemers op bedrijventerrein Schieoevers	Trekker	Betrokkenen	Relevantie	Beoogd resultaat	Samenhang met...	Prioriteit
1. Leegstand bestrijden	BKS	Makelaars, vastgoedeigenaren, (potentiële) bedrijven op het terrein en gemeente Delft	1 en 2	Beperken leegstand, meer economische dynamiek	5, 12	76%
2. Beheer en onderhoud van groen op het terrein	BKS / Gemeente	Individuele bedrijven en vastgoedeigenaren	1 en 2	Verbetering uitstraling en daarmee verbetering vestigingsklimaat terrein	13	63%
3. Kennismaking met de buurman stimuleren	BKS	Individuele bedrijven	2	Meer samenwerking tussen bedrijven, betere prestaties bedrijfsleven	5, 6, 7, 23	62%
4. Busvervoer naar Schieoevers-Noord en -Zuid realiseren	BKS	Individuele bedrijven, gemeente Delft en evt. Veolia of particuliere vervoerders	1 en 2	Verbetering bereikbaarheid en daarmee verbetering vestigingsklimaat terrein	9, 11, 14	38%
5. Jaarlijkse open bedrijvendag organiseren	BKS	Individuele bedrijven, evt. gemeente Delft	1 en 2	Verbetering uitstraling en bekendheid van het terrein	1, 3, 6, 12, 23, 24	30%
6. Organisatiekracht BKS verder versterken	BKS	n.v.t.	Randvoorwaarde	Organisatiegraad bedrijfsleven en draagvlak BKS versterken	3, 5, 12, 22	27%
7. Collectieve inkoop van producten en diensten	BKS	Individuele bedrijven en evt. vastgoedeigenaren	2	Meer samenwerking tussen bedrijven, verlaging kosten bedrijfsleven	3, 8	25%
8. Gebruik van alternatieve energiebronnen stimuleren	BKS	Individuele bedrijven en kennisinstellingen	2	Verbetering milieukwaliteit, verlaging kosten bedrijfsleven	7	23%
9. Lobby voor grootschalige investeringen in weginfrastructuur	BKS	Gemeente Delft, Metropoolregio Den Haag Rotterdam en provincie Zuid-Holland	1 en 2	Verbetering bereikbaarheid en daarmee verbetering vestigingsklimaat terrein	4, 11, 14	21%
10. Seminars over bedrijfsthema's organiseren	BKS	Individuele bedrijven, evt. gemeente Delft en KvK	2	Verbetering kennisniveau ondernemers, betere prestaties bedrijfsleven	15	20%
11. Lobby voor grootschalige investeringen in overige infrastructuur	BKS	Gemeente Delft, Metropoolregio Den Haag Rotterdam en provincie Zuid-Holland	1 en 2	Verbetering bereikbaarheid en daarmee verbetering vestigingsklimaat terrein	4, 9, 14	14%
12. Structurele samenwerking tussen BKS en Delft Marketing	BKS	Delft Marketing, evt. gemeente Delft	1 en 2	Verbetering imago en bekendheid van het bedrijventerrein terrein	1, 5, 6	14%
13. Ondernemerstournee "Kwaliteit bedrijven" organiseren	BKS	Individuele bedrijven, evt. KvK	1 en 2	Verbetering uitstraling en daarmee verbetering vestigingsklimaat terrein	2, 17	12%
14. Inspelen op herontwikkeling Station Delft-Zuid	BKS	Partners Alliantiegesprek Delft	1 en 2	Meer economische dynamiek, aanhaken op publiek-private investeringen	4, 9, 11	11%

Acties op volgorde van prioriteit bij ondernemers op bedrijventerrein Schieoevers	Trekker	Betrokkenen	Relevantie	Beoogd resultaat	Samenhang met...	Prioriteit
15. Coachpool ondernemers Schieoevers opstarten	BKS	Individuele bedrijven	2	Verbetering kennisniveau ondernemers, betere prestaties bedrijfsleven	10	10%
16. Centrale stagevoorziening op Schieoevers realiseren	BKS	Kennisinstellingen, individuele bedrijven, evt. UWV Werkbedrijf	2	Meer economische dynamiek, meer samenwerking met kennisinstellingen	22	10%
17. Meer verlichting op Schieoevers	BKS	Gemeente Delft	1 en 2	Verhoging veiligheid en uitstraling terrein en daarmee verbetering vestigingsklimaat	13	8%
18. <i>Beleid ontwikkelen t.a.v. het gebruik van de Schie</i>						
19. <i>Meer beveiliging</i>						
20. <i>Stimuleren onderling zaken te doen</i>						
21. <i>Straten asfalteren</i>						
<i>De betreffende acties kunnen evt. verder worden uitgewerkt i.s.m. de bedrijven die deze acties voor het actieprogramma hebben aangedragen</i>						
22. Structurele samenwerking tussen BKS en UWV Werkbedrijf	BKS	UWV Werkbedrijf, evt. gemeente Delft	2	Vacatures snel(ler) invullen en beperken werkloosheid	6, 16	0%
23. Dubbelgebruik van locaties stimuleren	BKS	Vastgoedeigenaren, individuele bedrijven, evt. gemeente Delft	2	Efficiënter ruimtegebruik, meer economische dynamiek	3, 5	-3%
24. Jaarlijkse regatta op de Schie organiseren	BKS	Roeiverenigingen, gemeente Delft, evt. individuele bedrijven	1 en 2	Verbetering uitstraling en bekendheid van het terrein	5	-9%

Colofon

Titel

Actieprogramma voor bedrijventerrein Schieoevers

Datum

Eindrapport, 10 december 2014

Opgesteld door:

Roots Beleidsadvies

In opdracht van:

Bedrijven Kring Schieoevers (BKS)

Contactadressen

Bedrijvenkring Schieoevers
p/a Schieweg 68
2627 AT Delft
www.bksonline.nl

Roots Beleidsadvies
Postbus 160
2280 AD Rijswijk ZH
www.rootsadvies.nl

© Roots Beleidsadvies, 2014

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan daaronder mede begrepen gehele of gedeeltelijke bewerking van het werk, zonder voorafgaande toestemming van Roots Beleidsadvies.

No part of this publication may be reproduced in any form by print, photo print, microfilm or any other means without written permission by Roots Beleidsadvies.